

Til Styringsgruppen for Abildgårdkredsen.
Udkast til referat af mødet i Horsens.

Referat af Abildgårdkredsens møde Bygholm Parkhotel den 31. jan.2017.

Omkring 55 personer deltog i Kredsen møde, hvis overordnede emne var ” Konsekvenserne af omstruktureringer og fusioner for Danmarks dyrlæger ” underforstået de gennemførte ændringer ved statsinstitutionerne.

Mødet var kommet i stand på initiativ af Styringsgruppen og bakket op økonomisk af Huvepharma og MSD Animal Health.

Mødet startede med, at dyrlæge Lars Kunstmann på vegne af dyrlæge Karl Vestergaard-Nielsen (KVN) bød velkommen. Kunstmann oplæste et koncentrat af KVN's bemærkninger, der kredsede om den danske dyrlægestands tab af anseelse i det offentlige rum. Både nationalt og internationalt eksemplificeret ved MRSA-debatterne i medierne i 2016, der primært blev ført mellem landmænd og læger eller molekylær mikrobiologer, men også ved den manglende akkreditering af KU-SUND ved AVMA bedømmelsen i 2016. Også veterinærernes tab af indflydelse gennem nedlæggelse af ledende stillinger i det offentlige blev kommenteret.

Jens Nielsen (JN), tidligere seniorforsker ved SVIV Lindholm, indledte med at fortælle om Lindholms skæbne som institution under DTU Veterinærinstituttet. Fra at være en velrenommeret forskningsinstitution og referancelaboratorium (Lindholm var et internationalt *Brand*) kan der ikke længere leveres en tilstrækkelig sikker faglig support i tilfælde af udbrud af ondartede smitsomme sygdomme i Danmark. Årsagen er iflg. JN den simple, at størstedelen af det fagligt kompetente akademiske og tekniske personale er væk pga. besparelser. Den planlagte overflytning af aktiviteterne til DTU Lyngby er slet ikke blevet til det planerne foreskrev. Resultatet er, at afgørende kompetencer er mistet gradvist over en periode på ca. 15 år.

Vigtigheden af at råde over fagfolk blev illustreret af, at der under JN's virke ved Lindholm over en periode på ca. 35 år er kommet 10 nye virus til landet som trussel for vore husdyr. Et toptrimmet virologisk beredskab er afgørende for at kunne håndtere den type situationer. Et sådant beredskab findes ikke længere.

Anette Hjort fortalte på vegne af Randi Stub Pedersen om udviklingen indenfor hygiejnesektoren (Public Health) i perioden 2000-2017.

Nøglepunkterne i vurderingen var, at dyrlægernes indflydelse på dette fagområde var reduceret betragteligt. Regnes i dyrlæge-stillinger taler vi om en 50-60% reduktion siden 1980. Det gælder især i forhold til fødevarekontrollen lige fra slagterierne til detaileddet. På lederposter i den offentlige administration af fødevarekontrollen er antallet af stillinger halveret tre gange.

Dyrlægernes rolle i kontrollen med fødevarer sikkerhed skyldtes det historiske, at sundhedsrisikoen oftest hidrørte fra husdyr, planter eller vand. Med den stigende betydning af kemisk forurening og en stigende international handel blev der behov for andre kompetencer end klinisk og patologisk erfaring, og der var banet vej for andre faggrupper. Utilstrækkelig efteruddannelse af dyrlægerne indenfor bl.a. ledelse og risikohåndtering har gjort det lettere for andre ansøgere at opnå ledende stillinger.

Tab af stillinger er delvist selvforskyldt pga. manglende faglighed indenfor personalehåndtering og generelle mangler i forhold til at kunne *styre* kødkontrollen på virksomhederne (” kvindeblødhed ”)

To indlæg fra praksissektoren kredsede i høj grad om faglighed. Kristian Viekilde repræsenterede de svine-specialiserede dyrlæger, og han mente, at dyrlægerne på trods af en højere grad af specialisering (fagdyrlæger etc.) var blevet dårligere ”som dyrlæger.” Aktiviteterne var i højere grad styret af konkurrence (syv store og meget dominerende svinepraksis tilbage i Danmark) og økonomi (den enkelte klient kan have mange besætninger og dermed være en meget betydende kunde). Den største trussel er ved at blive os selv, hvis vi ikke kan sætte os ud over denne kendsgerning og begynde at ” tænke ud af boksen ”.

Praksisarbejdet er efterhånden meget lov-dikteret og mindre og mindre akademisk. Det havde mere karakter af ” fidusflytteri ”.

Strukturændringerne på institutionerne har også betydet, at der efterhånden mangler steder at søge råd på faglige spørgsmål (KU og DTU).

Svend Kirkeby repræsenterede smådyrssektoren i stedet for Knud Steensborg. Kirkeby fastslog, at smådyrsklientellet generelt er tillidsfuldt og søger faglighed. Den øgede tilgængelighed af veterinærfaglige informationer på de elektroniske platforme gør det blot endnu vigtigere at kunne kommunikere sine konklusioner ud. Dyrlægerne skal heller ikke være magelige, men træde i karakter, når noget ikke er i orden.

Der er desværre gennem nedsættelser opstået ” Livsstilsdyrlæger ”, der ikke har behov for et solidt økonomisk fundament for deres forretning. Det er en gruppe, der i et omfang lukrerer på andre dyrlægers servicetilbud.

Uddannelsesinstitutionerne ” glemmer ” nogle gange, hvad dyrlægen skal bruges til. Her er der plads til forbedringer.

Kirkeby konstaterede, at efteruddannelsen for de smådyrspraktiserende dyrlæger i høj grad var udlagt til de store private dyrehospitaler, og at laboratoriediagnostikken primært foregår via serviceenheder i udlandet.

Kvægsektoren var ikke repræsenteret pga. sygefravald. Referenten kunne bidrage med, at akut-arbejdet i kvægpraksis i dag stort set var knyttet til arbejdet i de økologiske besætninger. Sundheds-rådgivningsaftalerne har gjort det muligt for de konventionelle besætninger, at 1. gangs behandle, hvorved det meste kliniske arbejde udenfor de aftalte besøg er bortfaldet. Størrelsen af malkekvægbesætningerne nu om dage betyder, at tabet af omsætningen fra blot få klienter svarer til en hel assistentstilling.

Christian Friis beskrev et fagområde, der har undergået store forandringer i veterinærstudiet. Fra at være et centralt placeret og højt profileret område til en mere marginaliseret disciplin sammen med toksikologien. Friis så store udfordringer mht. at kunne rekruttere de fagligt kompetente personer til at undervise de dyrlægestuderende.

En meget stærkere differentiering af dyrlægeuddannelsen i produktionsdyr, hobbydyr, biomedicin og fødevarer sikkerhed ville iflg, Christian Friis kunne målrette undervisningen i farmakologi bedre end i dag.

Dyrlæge Lars Wichmann, Novo repræsenterede de industriansatte dyrlæger. Alene på Novo er der ansat ca. 150 veterinærer, hvoraf ca. 70 % har en Ph.d. baggrund.

Wickmann fastslog, at akademikerne har en plads i nutidens og fremtidens videns-arbejde. Diverse maskiner kan i dag udføre en hel masse trivielt arbejde, men der er fortsat brug for faglig viden. Veterinærerne har traditionelt haft gode kompetencer indenfor farmakologi, toksikologi, patologi og sygdomslære, hvilket har været en unik kombination i forhold til andre faggrupper. Det er imidlertid ikke længere pr. automatik adgangsbillet til stillingerne, der nu besættes i skarp konkurrence med andre uddannelser. Det er kvalitet fremfor kvantitet, der tæller.

Peter Holm, Studieleder på KU-SUND redegjorde for de sidste 40 års ændringer af studieindholdet. Holms konklusion var (ikke overraskende), at strukturændringerne kun havde haft lille betydning for kvaliteten af uddannelsen.

Undervisningen på veterinæruddannelsen var i perioden gået fra at være professor-defineret til at være kompetence-defineret.

Frafaldet var nogenlunde konstant 12-15 %, men optaget var næsten tredoblet fra start halvfjerds-erne til nu (180 studerende/år).

I 1973 var der 4700 skematimer inkl. valgfag og praktik. I dag regnes i ECTS enheder, hvor ét studieår = 60 ECTS. Hele studiet er 330 ECTS eller 5½ år = 11 semestre. Fra 2009 udgør differentieringen 26,5 ECTS og specialet 30 ECTS.

Sammenlignes vægtningen af de enkelte fagområder er den største forskel mellem 1973 og 2009 en reduktion af grundfagene og de prækliniske fag, mens de parakliniske fag er blevet stærkt opprioriteret.

Det syntes således tydeligt demonstreret, at veterinæruddannelsen fra at være en uddannelse, der førhen primært rettede sig imod praksissektoren, nu i mindst lige så høj grad retter sig imod andre fagspecialer. Måske med undtagelse af de mikrobiologiske og hygiejniske fag (One Health), der faktisk er reduceret i forhold til tidligere.

På styringsgruppens vegne takkede Jens Laurits Larsen for fremmødet. JLL havde i flere omgange i spørgerunderne bidraget med kommentarer til strukturudviklingen indenfor KU-SUND og de øvrige institutioner. Det er emner han meget fyldestgørende har redegjort for tidligere, og alle disse indlæg kan findes på Abildgårdkredsens hjemmeside.

04. februar 2017 Sten Larsen, ordstyrer ved mødet i Horsens.